

Géczy István, Gárdonyi Géza, Hajó Sándor, Molnár Ferenc, Móricz Zsigmond, Zágon István, Szenes Béla, Heltai Jenő, Tóth Ede és Kálmán, Szomory Dezső, Paulay Ede, Zilahy Lajos, Lengyel Menyhért, Lakatos László, Jókai Mór, Rákosi Jenő és Viktor, Guthi Soma, Váradai Antal, Liptai Imre, Szép Ernő, Bánffy Miklós stb. — Vannak helyi szerzők, háziszerzők és társszerzők. — A fővárosi szerzők egy 1884 febr. havában kelt főkapitányi rendelet alapján akadály nélkül mehetnek fel a színpadra. (Lásd: „Pesti Hírlap” 1884 febr. 7.)

Szerződés. A színigazgató és színész kölcsönös írásbeli megállapodása a művészi alkalmaztatás feltételeire nézve. Régi színházi nyelven úgy mondták: egyezés, kötés, később: kontraktus. Az első színházi szerződést 1545-ben kötötték. E szerződésben Marie Fairet francia színésznő kötelezi magát, hogy L'Esperonnière igazgatóval egy évig mindenüvé követni fogja. A szerződést jegyző előtt kötötték meg. — (Lásd: „Pesti Napló”, 1906 jul. 31. 19. old. — Innen-onnan-rovat.) A magyar színészéletből itt közlünk egy 1792-ben kötött színésszerződés mintáját, amely alapul szolgált a mai színészi (kollektív) szerződésnek is: „Ígér az említett Directio N. N. Urnak Hónaponként N. N. Rhénus forintokat, sőt azt is ajánlja, hogy ha hathatóságának tökéletesítéséről Játékja által nyilvánvaló Tanuságot teend, ezen ígért fizetését tulajdonságaihoz képest meg-is fogja szaporítani. Ellenben Én alább is meg-írtt N. N. kötelezem magamat, hogy én ezen ígértt 's Hónaponként N. N. rh. forintokkal vendő Hópénzért a Társaságnak egyben szövetkezésekor szerzett Rend-szabásokhoz képest mindeneket, a'mellyek nékem a Directio által elémbe adattatni, vagy tölem kívántatni fognak, egész készséggel és legkisebb ellenzés nélkül megteendek; akármelly személyek játzsása reám fog bizattatni, abban magamat kitelhetőképén gyakorolni fogom; egy szóval: minden izetlenségre szolgáltató okokat részemről meg-előzni igyekezem: Ha-hogy pedig ezeket nem tenném; Szabadságában állyon a' Directiónak enge-

met alkalmas módok által kötelelsemre szoríttatni; azon esetre pedig, ha vagy én a' Társaságtól végképpen elakarnék válni, vagy pedig a' Directio elválásomat el-kerülhetetlen okokból szükségesnek itélné, tehát akkoron mind a két Részről azon el-válást 3 Hónapok elfolyása előtt szükség légyen meg-jelenteni. Mellynek nagyobb bizonságául ezen egyező Levél mind a' két részről alá-íratatván, egy Példamányban az említett Directionál maradott; másban pedig alább irtt N. N. Urnak kezeibe adattott. Költ Pesten, Karátson Havának 22-ik napján, 1792-dik Esztendőben.” Megkülönböztetünk 1) szezon-szerződést, mely a szezon végéig szól és 2) továbbfutó-szerződést, amelyet csak sztárokkal kötnek és amely nem tartozik a kollektív szerződés rendelkezései alá és több évre szól. Az Országos Színészegyesület 1925-ben határozatilag kimondta, hogy minden igazgató köteles május 1-ig zárt levélben felszólítani azokat a tagjait, akikre jövőre reflektál a szerződés megkötésére. A tag viszont köteles erre a felhívásra május 15-ig nyilatkozni, hogy így ez időpontig az igazgató és társulata tagjai közötti szerződési viszony tisztázva legyen. A szerződések megkötése a fővárosban a Budapesti Színésszövetség és Budapesti Színigazgatók Szövetsége által közösen megállapított kollektív szerződés alapján történik, melynek leglényegesebb pontja a létminimumokra, szerződési év (9 v. 10 hónap), betegség esetére szóló meghatározások, a vidéki színészetnél pedig az egyesületi szerződési blankettán kötik a szerződést, amely mindig egy teljes évre szól. Az Országos Színészegyesület a színiévad elején az összes megkötött szerződéseket felülvizsgálja és a rendes formulától eltérő pontokat megsemmisíti, esetleg fegyelmi elbírálás alá vonja.

Szerződésbe menni. Olyankor, mikor a színész szerződése lejártával új állomáshelyére megy, úgy mondja, hogy „új szerződésbe megy.”

Szerződésbontás alatt, mint a szó értelme is jelenti, a megkötött szerződés alól közös vagy jogos indok alapján való szabadulást értik, mivel az esetleges